

รายงานการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ
24-CL-32-GE-CON-A Conference on Productivity Gainsharing for Rural Development
ระหว่างวันที่ 2-3 ต.ค.2567
ณ เวียงจันทน์ ประเทศ สปป.ลาว

จัดทำโดย นายสิทธิชัย ขวัญแก้ว
พนักงานวิเคราะห์งานสินเชื่อ 7 สำนักอนุมัติสินเชื่อ ธ.ก.ส.
วันที่ 4 ต.ค.2567

ส่วนที่ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

1.1 ที่มาหรือวัตถุประสงค์ของโครงการโดยย่อ

ปัจจุบันพื้นที่ชนบทเผชิญกับความท้าทายที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เช่น การเข้าถึงตลาดอย่างจำกัด การศึกษาและงานที่ดีได้ส่งผลให้มีการเข้ามาของแรงงานอย่างต่อเนื่อง ประชากรเข้าสู่เมืองและชุมชนชนบทที่กำลังสูงอายุ อนาคตของเอเชีย & รายงานเมืองแปซิฟิกประจำปี 2023 ที่ออกโดย UN ECSAP และ Habitat ที่อยู่ในรายชื่อ ปัญหาการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว เช่น ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม ความมั่นคงทางอาหาร ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การพัฒนาชนบทนั้น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมดุลในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

APO ส่งเสริมการแบ่งปันผลกำไรเพื่อแบ่งปันผลลัพธ์อย่างเท่าเทียมกัน การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การแบ่งปันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชนบทอาจเกิดขึ้นได้ ลดการอพยพย้ายถิ่นในเมืองด้วยการสร้างรายได้จากธุรกิจ การเกษตรในชนบท การประชุมครั้งนี้จะพิจารณาความท้าทายและโอกาสในการใช้โมเดลการแบ่งปันเพื่อส่งเสริมชนบทที่ยั่งยืน การพัฒนา การนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด และตรวจสอบปัจจัยสำคัญในการแบ่งปันแบบจำลองในชนบท

วัตถุประสงค์ เพื่อทำความเข้าใจนโยบาย กรอบงาน และแบบจำลองในการแบ่งปันผลผลิต เรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการแบ่งปันนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชนบท และแบ่งปันแนวทางปฏิบัติในการแบ่งปันที่มีประสิทธิภาพในบริบทของชนบท การพัฒนาที่เน้นการแบ่งปันอย่างยุติธรรมระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ภาพบรรยากาศในการประชุมระหว่างวันที่ 2-3 ตุลาคม 2567

สมาชิกจากประเทศไทย จำนวน 6 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร tdri ธกส. กรมการพัฒนาชุมชน และ สวพส.

1.2 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมต่างๆ พร้อมแสดงความคิดเห็นหรือยกตัวอย่างประเด็นที่สามารถนำมาปรับใช้ในองค์กรหรือประเทศไทย ได้แก่

■ การบรรยาย

การประชุมว่าด้วยการแบ่งปันผลประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อการพัฒนาชนบทนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจในนโยบาย กรอบแนวคิด และรูปแบบของการแบ่งปันผลประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยการศึกษาแนวทางการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นนวัตกรรมสำหรับการพัฒนาชนบท และแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในบริบทของการพัฒนาชนบทโดยมุ่งเน้นการแบ่งปันที่เป็นธรรมระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้แทนจากประเทศสมาชิกของ APO จำนวน 16 ประเทศ ได้แก่ บังคลาเทศ กัมพูชา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย มองโกเลีย เนปาล ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ศรีลังกา ไทย ตุรกี และเวียดนาม รวมทั้งสิ้น 107 คน สามารถสรุปเนื้อหาของการประชุมโดยสังเขปดังนี้

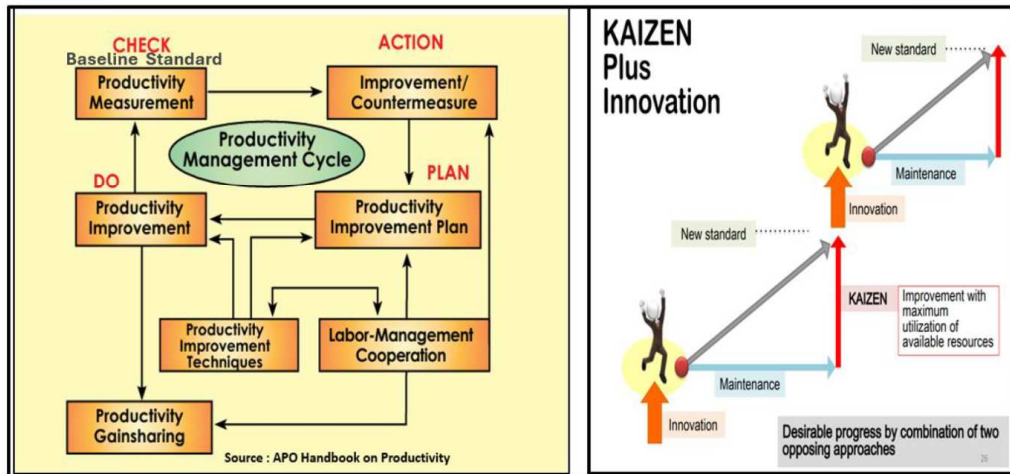
1. แนวคิดของประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) และการแบ่งปันผลประโยชน์ (Gainsharing) โดย Dr. M. Sugumaran ที่ปรึกษาด้านความเป็นเลิศขององค์กรการบริหารจัดการ ประเทศมาเลเซีย

ประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิต (สินค้าหรือบริการที่ผลิตได้) กับปริมาณทรัพยากรที่ใช้ (แรงงาน ทุน วัสดุ ฯลฯ) การเพิ่มประสิทธิภาพจึงหมายถึงการผลิตให้มากขึ้นด้วยการใช้ทรัพยากรให้น้อยที่สุด โดยยังคงคุณภาพสูงสำหรับการแบ่งปันผลประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Productivity Gainsharing) คือ ระบบที่ส่งเสริมให้พนักงานหรือผู้มีส่วนร่วมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตขององค์กร เมื่อองค์กรสามารถเพิ่มผลผลิตหรือรายได้ พนักงานที่มีส่วนร่วมจะได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ตามที่กำหนดไว้

การแบ่งปันผลประโยชน์ (Gainsharing Models) มีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น Scanlon Plan เน้นการมีส่วนร่วมของพนักงานในการลดต้นทุนแรงงานโดยไม่ลดปริมาณการผลิต และ Rucker Plan ที่เน้นการลดต้นทุนการผลิตด้วยการคำนึงถึงคุณภาพของสินค้า ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของการแบ่งปันผลประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต คือ การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตไม่ใช่แค่ทำงานหนักขึ้น แต่เป็นการทำงานอย่างชาญฉลาดมากขึ้น โดยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อผลิตสินค้าและบริการได้มากขึ้นในเวลาน้อยลงและต้นทุนที่ต่ำลง โดยการแบ่งปันผลประโยชน์นี้มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มกำลังใจของพนักงานและสร้างการมีส่วนร่วมในองค์กร ซึ่งส่งผลให้เกิดการเติบโตและผลกำไรขององค์กรในระยะยาว

Productivity Gainsharing Framework

2. กรอบนโยบายในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดย Jerome P. Yanson ผู้อำนวยการฝ่ายบริการด้านเทคนิค กระทรวงแรงงานและการจ้างงาน ประเทศฟิลิปปินส์

การแบ่งปันผลประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เป็นระบบที่เน้นการแบ่งปันผลกำไรหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานระหว่างพนักงานและองค์กร เป้าหมายของ Gainsharing คือการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการ รวมถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและผู้บริหาร ซึ่งในประเทศฟิลิปปินส์ได้นำแนวคิดนี้มาใช้เพื่อวางกรอบนโยบายและกฎหมาย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบแรงงานและการจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรมให้กับพนักงาน องค์กรต้องแต่งตั้งคณะกรรมการการแบ่งปันผลประโยชน์เพื่อออกแบบและดำเนินโครงการสำหรับการปรับปรุงผลผลิต การจัดการทรัพยากร และการให้รางวัลแก่พนักงานตามประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพ เช่น การลดเวลาในการทำงาน การลดต้นทุนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพสินค้า และความพึงพอใจของลูกค้า

Legal Framework

1987 PHILIPPINE CONSTITUTION

"The State shall regulate the relations between workers and employers, recognizing the right of labor to its just share in the fruits of production and the right of enterprises to reasonable returns on investments, and to expansion and growth."

REPUBLIC ACT NO. 6727

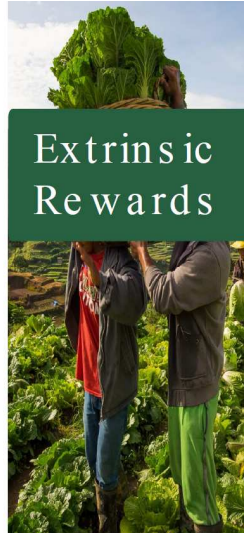
"It is hereby declared the policy of the State to rationalize the fixing of minimum wages and to promote productivity-improvement and gain-sharing measures to ensure a decent standard of living for the workers and their families; xxx"

REPUBLIC ACT NO. 6971

"It is the declared policy of the State to encourage higher levels of productivity, maintain industrial peace and harmony and promote the principle of shared responsibility in the relations between workers and employers"

Productivity Gainsharing

- Payout is based on operational measures (productivity, quality, spending, service)
- Payouts are self-funded based on savings generated by improved performance
- Payouts are made only when performance has improved over a historical standard or target
- Employees are involved in the design and implementation process
- Generated only by improved performance and is viewed as pay-for-performance initiative
- Gainsharing reinforces behaviors that promote improved performance

Profit Sharing

- Payout is based on financial measure of the enterprise's profitability
- Payouts are funded through company profits
- Payouts are typically made when there are profits
- No employee involvement in the design process
- Often viewed as entitlement or employee benefit
- Little impact on behaviors since employees have difficulty linking what they do and their bonus

Key Performance Indicators (KPIs)

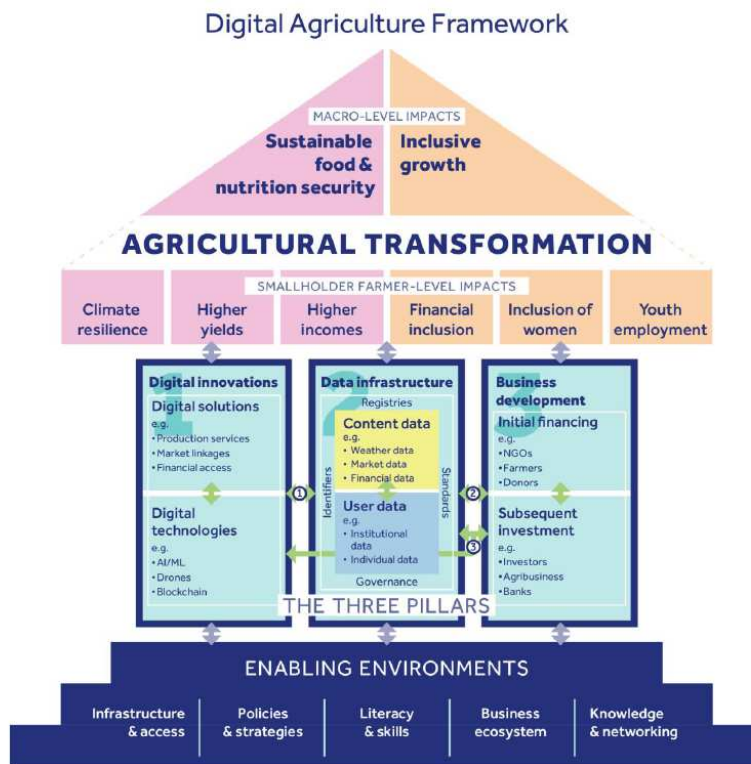
Measuring Improved Performance

- Reduction in hours worked to produce a given volume of goods or services
- Reduction in defects or the costs of rejects and reworks
- Increase in the level of customer service or satisfaction
- Reduction in process inventory and energy usage
- Improvement in raw material yield
- Reduction in downtime and maintenance costs
- Reduction in materials, supplies, and other variable costs

3. การเกษตรและการพัฒนาชนบทในยุคดิจิทัล โดย Dr. Benjamin Kwasi Addom ที่ปรึกษาด้านนโยบายการค้าเกษตรกรรมและการประมง เครือจักรภพแห่งชาติ

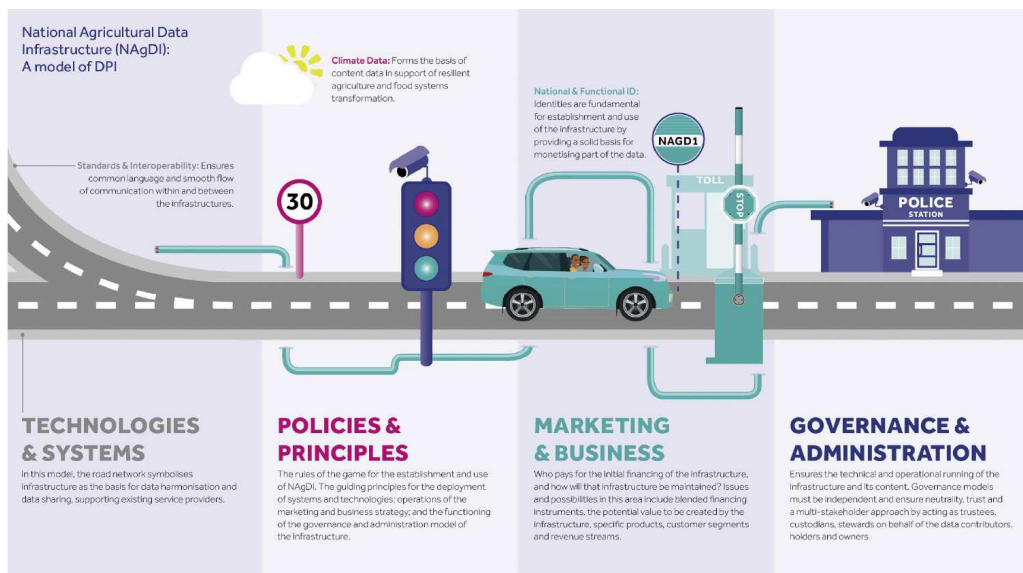
การพัฒนาชนบทในยุคดิจิทัลเป็นก้าวสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแบ่งปันผลประโยชน์ในภาคเกษตร โดยเครือจักรภพ (Commonwealth) ได้ตระหนักถึงบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับการเกษตรและชนบท เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) การพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) และระบบข้อมูลดิจิทัลสามารถเพิ่มผลผลิต ช่วยลดต้นทุน และสร้างความเป็นธรรมในการแบ่งปันผลประโยชน์ในระบบการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาชนบท เช่น การให้คำปรึกษาผ่านระบบ SMS หรือการทำธุรกรรมดิจิทัลช่วยเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะในภูมิภาคแอฟริกา พบว่าเกษตรกรที่ใช้บริการดิจิทัลมีการเพิ่มผลผลิตถึง 300% และลดการสูญเสียจากการขนส่งและการจัดการได้อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับบริบทของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลระดับชาติ (National Data Infrastructure: NAGDI) การมีระบบจัดเก็บข้อมูลทางการเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัยจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจเกี่ยวกับการผลิตและการกระจายสินค้า เทคโนโลยีดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลเหล่านี้ยังช่วยให้ภาคเอกชนและนักลงทุนสามารถพัฒนาระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ (Gainsharing) ที่เป็นธรรมและยั่งยืนได้

กล่าวโดยสรุปคือ เทคโนโลยีดิจิทัลและโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลทางการเกษตรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชนบทในเครือจักรภพ ไม่เพียงช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน แต่ยังเสริมสร้างความเป็นธรรมในการแบ่งปันผลประโยชน์และสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

Key: Relationships between pillars
 1. The use of digital innovations generates new data that feed into, and often enhance data infrastructure
 2. Data infrastructure is required for business sustainability of digital innovations
 3. Business development services strengthen both data infrastructure and digital innovations

NAGDI Framework

4. แนวปฏิบัติที่ดีในการประยุกต์ใช้แนวคิด Gainsharing เพื่อการพัฒนาชนบท

กรณีศึกษาภาคหัตถกรรมในสปป.ลาว ภาคหัตถกรรมในสปป.ลาวมีความสำคัญต่อการพัฒนาชนบท โดยสร้างรายได้และโอกาสการจ้างงาน ขณะเดียวกันยังช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยว หนึ่งในกรณีศึกษาคือบริษัท Mulberries ซึ่งเป็นองค์กรเพื่อสังคมที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูการผลิตไหมที่มีคุณภาพสูงในหมู่บ้านต่าง ๆ ผ่านการฝึกอบรมและการจัดหาตลาดให้แก่ชาวบ้าน การนำแนวคิดการแบ่งปันผลประโยชน์ (Gainsharing) มาใช้ในองค์กร เช่น การให้โบนัสตามผลงานการผลิต ช่วยส่งเสริมการพัฒนาชุมชนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอย่างยั่งยืน

HANDICRAFT VALUE CHAIN

- The supply chain for Lao handicrafts differs significantly across sub-sectors, with the longest and most complex chain typically found in the textile industry. In this case, traders provide raw materials to producers, who then supply the finished goods to SMEs. These SMEs either sell directly to consumers or through international distributors.

Source: Global and Local Market Analysis of Lao Handicraft 2021

กรณีศึกษาของมาเลเซีย การศึกษาในมาเลเซียเกี่ยวกับธุรกิจ SME ด้านการเกษตรที่ประสบความสำเร็จในการนำแนวคิด Gainsharing มาใช้ เช่น การทำผลิตภัณฑ์ดอง เช่น มะม่วงและผักต่าง ๆ ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตที่เน่าเสียง่าย การแบ่งปันผลประโยชน์นี้ทำให้พนักงานและองค์กรมีเป้าหมายร่วมกัน โดยพนักงานจะได้รับโบนัสตามความสามารถในการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของสินค้า ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นเจริญเติบโต

Pickles

- ❑ Pickles are products produced for generations as a way to preserve fruits and vegetables that need to be processed because they can be easily spoiled and to overcome this problem is to pickle them either dry or wet.
- ❑ Its is the process of preserving food by fermentation, marinating or storing using vinegar and resulting food is called a **PICKLES**.
- ❑ Popular pickles are like raw mango, lemon, amla, papaya, cauliflower, carrot, garlic, ginger, onion, green chilies etc (Side Dish/Snacks))

3

กรณีศึกษาในฟิลิปปินส์ ในฟิลิปปินส์มีหลายธุรกิจที่ใช้แนวคิดการแบ่งปันผลประโยชน์ เช่น ธุรกิจผลิตภัณฑ์จากขมิ้น Mira's Turmeric Products ซึ่งใช้ระบบการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานโดยให้โบนัสจากยอดขายที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งธุรกิจฟาร์มสัตว์ปีกและการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำยังนำแนวคิดนี้มาใช้เพื่อลดของเสียและเพิ่มยอดขาย การแบ่งปันผลประโยชน์ทำให้พนักงานมีส่วนร่วมในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และส่งผลต่อการเติบโตขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ

Mira's Turmeric Products

- ❖ Established in 2015 in Lipa City, Batangas, Philippines
- ❖ Started the business by planting turmeric and ginger
- ❖ Processed the organic produce into turmeric and ginger tea powder
- ❖ Php1,000 (USD18) as capital
- ❖ Started to export products in 2017
- ❖ FDA-LTO registered with Halal certification.

https://www.dti.gov.ph/zero-to-hero/zth_luzon/zth_region-4a/batangas-miras-turmeric-products/

Productivity Incentive Scheme

Economic Activity	Ginger Farming/Production of Turmeric Products
Employment Size	Micro (9 workers)
Problem Area	Need to dispose wastes properly (e.g. cartons, plastic, ginger pulp)
Productivity Improvement Program	Implement 5S/7S of good housekeeping
Performance Indicator	Sales revenue from wastes
Savings/Revenues Generated from PIP	Php2,000 (USD36) per month
Period of Sharing	Monthly
No. of Workers Benefited	8 workers
Computation	Php2,000/8 workers = Php250.00 (USD 5) per month per worker

กรณีศึกษาจากประเทศญี่ปุ่น ญี่ปุ่นใช้แนวทางหลากหลายเพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูพื้นที่ชนบท โดยเน้นการกระจายทรัพยากรและสร้างความสมดุลระหว่างเมืองและชนบท ผ่านโครงการและนโยบายสำคัญ ได้แก่

- โครงการสนับสนุนการย้ายถิ่นฐาน (Migration Support) สนับสนุนการย้ายจากเมืองใหญ่ไปชนบท ด้วยเงินช่วยเหลือสูงสุด 2,000,000 เยน (ประมาณ ประมาณ 448,200 บาท) และ การสนับสนุนการเริ่มธุรกิจใหม่ในชนบท โดยใช้แนวคิด Gainsharing ผ่านการจูงใจด้วยผลประโยชน์ ที่จับต้องได้ เช่น งานและที่พัก
- โครงการแลกเปลี่ยนศึกษาชั่วคราว (Study Abroad Program) เปิดโอกาสให้นักเรียนอายุ 16-18 ปี จากเมืองใหญ่ ไปเรียนในโรงเรียนชนบท 1-3 ปี รัฐบาลจะสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น ที่พักและอาหาร นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การทำเกษตร งานฝีมือ และการใช้ชีวิตแบบชนบท ซึ่งช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและ ชนบทผ่านการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เสริมสร้างเศรษฐกิจและความเข้มแข็งของ การจัดทำรายงานภายหลังการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ (ฉบับปรับปรุง ต.ค. 2562) ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ หน้า 13 ของ 18 ชุมชนชนบทในระยะยาว นอกจากนี้ยังลดความเสี่ยงในการปิดหรือรวมโรงเรียนเนื่องจากจำนวน เด็กในพื้นที่ลดลง
- โครงการ OTETSU-TABI รวมคำว่า "OTETSUDAI" (ช่วยงาน) และ "TABI" (การท่องเที่ยว) เพื่อจับคู่นักท่องเที่ยวกับ ชุมชนชนบทที่ต้องการแรงงาน โดยนักท่องเที่ยวจะช่วยงานในพื้นที่ เช่น การเกษตรหรือโรงแรม แลกกับที่พักและประสบการณ์ท้องถิ่น ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วม โครงการได้รับประสบการณ์ในชนบท หลายคนกลับมาเยี่ยมซ้ำและตัดสินใจย้ายถิ่นฐานถาวร

หลังจากเข้าร่วมการประชุม ทำให้เกิดการนำแนวคิดการแบ่งปันผลประโยชน์ (Gainsharing) มาปรับใช้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชนบนพื้นที่สูง ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและเสริมสร้างความร่วมมือระดับท้องถิ่น ดังนี้

- 1) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน: เริ่มต้นด้วยการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนบนพื้นที่สูง ให้เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ผ่านการตั้งกลุ่มเรียนรู้หรือเวทีเสวนา เพื่อเพิ่มความรู้ด้านการเกษตรที่ยั่งยืน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้นี้สามารถทำได้ทั้งการฝึกอบรมภาคสนามหรือการเรียนออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงชุมชนเข้าด้วยกัน
- 2) การใช้ Gainsharing เป็นแรงจูงใจ: การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาการผลิตหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรสามารถใช้เป็นแรงจูงใจให้ชุมชนร่วมมือกันเรียนรู้ เช่น การให้โบนัสหรือผลตอบแทนแก่ผู้ที่ถ่ายทอดความรู้หรือมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผลิตภาพหรือการดูแลสิ่งแวดล้อม
- 3) การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้: จัดหาเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น เทคโนโลยีการเกษตร หรือการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้บนพื้นที่สูงได้ รวมถึงการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม เช่น คู่มือการปลูกพืช การจัดการน้ำ และเทคนิคการเกษตรที่ยั่งยืน
- 4) การสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชน: ฝึกอบรมผู้นำชุมชนให้ทำหน้าที่เป็นครูหรือผู้ถ่ายทอดความรู้ เพื่อกระจายความรู้สู่สมาชิกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผู้นำชุมชนสามารถเป็นตัวกลางในการเชื่อมต่อกับหน่วยงานภายนอกเพื่อรับข้อมูลและทรัพยากรที่เป็นประโยชน์
- 5) การติดตามและประเมินผล: จัดทำระบบติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของสมาชิกชุมชน โดยอาจใช้แผนงานหรือเกณฑ์การวัดความก้าวหน้า เช่น การเพิ่มผลิตภาพ ลดการใช้ทรัพยากรที่สิ้นเปลือง หรือการเพิ่มรายได้ของครัวเรือน เป็นต้น

2. MIGRATION SUPPORT

- Key success factors of the subsidy I
 - Help them imagine what life will be like after migration
 - Short pre-visiting events to experience the life
 - Networking events with elder migrants
 - Virtual guide of the town

4. TOURISM + RURAL REDEVELOPMENT

- An innovative matching service by a start-up (2018--)
- OTETSU-TABI = OTETSUDAI (HELP) + TABI (TOURISM)

SERVICE: Match online rural areas who needs labors with travelers who want to travel with less expense.

VISION : Create a world where truly good people, good things, and good regions throughout Japan are properly valued.

จากกรณีศึกษาของทั้ง 4 ประเทศ ได้แก่ สปป.ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น แสดงให้เห็นว่า แนวคิดการแบ่งปันผลประโยชน์ (Gainsharing) เป็นกลยุทธ์ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาธุรกิจขนาดเล็กในภาคหัตถกรรมและเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่เพียงช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจให้พนักงานเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้ชุมชนในเขตชนบทได้รับประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืน สรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การประยุกต์ใช้ Gainsharing ใน 4 ประเทศ

ประเทศ	กรณีศึกษา	แนวทาง Gainsharing	ประโยชน์	แนวทางปรับใช้ในไทย
มาเลเซีย	ธุรกิจ SME แปรรูปสินค้าเกษตร เช่น ผลไม้ดอง เพื่อเพิ่มมูลค่า	การแบ่งปันโบนัสตามผลผลิตและคุณภาพสินค้า	- เพิ่มรายได้ให้เกษตรกรและลดการสูญเสียผลผลิต - ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน	- พัฒนา SME ด้านแปรรูปผลผลิตบนพื้นที่สูง - สร้างผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่น ที่มีมูลค่าเพิ่ม
สปป.ลาว	องค์กร Mulberries ผักอบรมการผลิตใหม่คุณภาพสูงและจัดหาคูณาด	- การแบ่งปันโบนัสตามผลผลิตและคุณภาพสินค้า - สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรม	- สร้างงานและรายได้ให้ชุมชน - เชื่อมชุมชนชนบทกับตลาดที่กว้างขึ้น	- สนับสนุนหัตถกรรม เช่น ผ้าทอมือบนพื้นที่สูง - ใช้แนวคิด Gainsharing เพื่อกระตุ้นการผลิต
ญี่ปุ่น	โครงการสนับสนุน การย้ายถิ่นฐาน - โครงการแลกเปลี่ยน ศึกษาชั่วคราว - โครงการ OTETSU TABI	- การให้เงินสนับสนุนที่จับต้องได้ เช่น ที่พักฟรี - การให้ผลตอบแทนจากการช่วยเหลือในชุมชน	- ดึงคนเมืองมาสู่ชนบท - เพิ่มรายได้และพลังงานใหม่ให้ชุมชน - พื้นฟูชุมชนอย่างยั่งยืน	- สนับสนุนโครงการย้ายถิ่นฐานบนพื้นที่สูง - พัฒนาท่องเที่ยวแบบชุมชนที่ผสมผสานการช่วยงานในพื้นที่
ฟิลิปปินส์	ธุรกิจผลิตภัณฑ์ขมิ้นและฟาร์มสัตว์ปีก เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน	การให้รางวัลตามยอดขายและการลดของเสีย	- เพิ่มผลผลิตและกำไร - เกิดความร่วมมือระหว่าง พนักงานและองค์กร	- ใช้โมเดล Gainsharing เพื่อจัดการฟาร์ม - ส่งเสริมความร่วมมือในชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

▪ กิจกรรม Clinic Session Clinic Session

เป็นเวทีปรึกษาหารือเชิงปฏิบัติ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมจากหลายประเทศสอบถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ให้ความสนใจหลากหลายประเด็น โดยเฉพาะเรื่องการ ออกแบบระบบ

Gainsharing และการนำไปปรับใช้ในการพัฒนาชุมชนชนบทหรือการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของหน่วยงาน ภาครัฐได้
 อย่างไร รวมถึงความแตกต่างระหว่าง Gainsharing และ Profit Sharing ซึ่งสามารถสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ความแตกต่างระหว่าง Gainsharing และ Profit Sharing

<u>Extrinsic Rewards</u>	
“Productivity Gainsharing”	“Profit Sharing”
▪ การจ่ายเงินจะขึ้นกับการวัดผลการปฏิบัติงาน (ผลผลิต คุณภาพ การใช้จ่าย การบริการ) ▪ การจ่ายเงินนั้นเป็นทุนของตนเองขึ้นกับการออมที่สร้างโดยพัฒนาผลการทำงาน ▪ การจ่ายเงินจะเกิดเมื่อผลการทำงานได้รับการพัฒนาที่สูงกว่ามาตรฐานหรือเป้าหมาย ▪ พนักงานมีส่วนร่วมในกระบวนการออกแบบและการใช้งาน ▪ สร้างขึ้นโดยการปรับปรุงประสิทธิภาพเท่านั้นและถือเป็นการริเริ่มการจ่ายค่าตอบแทนตามประสิทธิภาพ ▪ การแบ่งปันผลกำไรช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานที่ดีขึ้น	▪ การจ่ายเงินขึ้นอยู่กับการวัดทางการเงินของผลกำไรขององค์กร ▪ การจ่ายเงินนั้นได้รับเงินทุนจากผลกำไรของบริษัท ▪ โดยทั่วไปการจ่ายเงินจะเกิดขึ้นเมื่อมีกำไร ▪ ไม่มีการมีส่วนร่วมของพนักงานในกระบวนการออกแบบ ▪ มักมองว่าเป็นสิทธิหรือผลประโยชน์ของพนักงาน ▪ มีผลกระทบน้อยมากต่อพฤติกรรมเนื่องจากพนักงานมีปัญหาในการเชื่อมโยงสิ่งที่ทำกับโบนัสของตนเอง

โดยสรุปแล้ว แนวคิด Gainsharing เหมาะสำหรับองค์กรที่ต้องการกระตุ้นประสิทธิภาพการทำงาน และสร้างแรงจูงใจในระยะยาว โดยให้พนักงานมีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างชัดเจน และแนวคิดของ Profit Sharing เหมาะกับองค์กรที่มุ่งเน้นการแบ่งปันผลกำไรโดยรวม เพื่อสร้างความพึงพอใจและความเป็นหนึ่งเดียวกันในระดับองค์กร โดยไม่จำเป็นต้องเจาะจงที่การปรับปรุงงานในแต่ละบุคคล

การบรรยายให้ความรู้และตัวอย่างความสำเร็จในการนำแนวคิด Gainsharing ไปปรับใช้เพื่อการพัฒนาชนบท จากประเทศต่างๆ เช่น มาเลเซีย ลาว ญี่ปุ่น และฟิลิปปินส์ เป็นต้น

การจัดแสดงสินค้าและงานหัตถกรรมของกลุ่มผู้ประกอบการใน สปป.ลาว

การศึกษาดูงานแต่ละแห่ง พร้อมแนบภาพประกอบ

การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (Group Discussion)

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ

โปรดระบุประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งเป็น

▪ ประโยชน์ต่อตนเอง

1. พัฒนาความรู้และทักษะ ได้เรียนรู้แนวคิด Gainsharing และ Profit Sharing รวมถึง วิธีการนำไปปรับใช้ในบริบทต่างๆ ทั้งภาคการเกษตร การพัฒนาชุมชน และการบริหาร จัดการองค์กร
2. ขยายมุมมองระดับสากล เข้าใจกรณีศึกษาและแนวปฏิบัติที่ดีจากหลายประเทศ เช่น สเปน, ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในบริบทของพื้นที่ได้
3. เพิ่มเครือข่ายการวิจัย ได้พบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญและผู้แทนจาก หลายหลายประเทศ เปิดโอกาสในการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาาร่วมกันในอนาคต โดยเฉพาะจากหน่วยงานภายในประเทศ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร ที่ดีอาร์ไอ ธ.ก.ส. กรมการพัฒนาชุมชน และ สวพส.

▪ ประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

1. เพิ่มศักยภาพในการดำเนินโครงการ ข้อมูลและแนวทางจากโครงการสามารถนำไป ปรับปรุงหรือพัฒนา โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการ แบ่งปันผลประโยชน์ในหน่วยงาน หรือพัฒนาสถาบันเกษตรกรในชุมชนบนพื้นที่สูงให้ ทำงานอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
2. สร้างนโยบายที่มีประสิทธิภาพ ความรู้จากการประชุมช่วยให้หน่วยงานมีแนวทางในการ ออกแบบนโยบาย หรือกรอบการทำงานที่สอดคล้องกับแนวโน้มระดับสากล โดยเฉพาะใน ด้านการพัฒนาชุมชนและการบริหารทรัพยากรมนุษย์
3. เสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เครือข่ายที่สร้างขึ้นช่วยให้เกิดความร่วมมือใหม่ๆ ในการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรและชุมชนชนบทของประเทศไทย

▪ ประโยชน์ต่อสายงานหรือวงการวิชาชีพในหัวข้อนั้นๆ

1. ยกระดับความเข้าใจในแนวคิดสำคัญ การเข้าร่วมโครงการช่วยสร้างความตระหนักถึง ความสำคัญของระบบ Gainsharing และ Profit Sharing ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในสาย งานที่เกี่ยวข้อง เช่น การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาองค์กร หรือการพัฒนา ชุมชนบนพื้นที่
2. ขยายผลในวิชาชีพ ความรู้ที่ได้สามารถนำไปเผยแพร่ให้กับบุคลากรในสายงานเดียวกัน เช่น ผ่านการจัดอบรม สัมมนา หรือการถ่ายทอดองค์ความรู้ในชุมชนวิชาชีพ
3. พัฒนานวัตกรรมในวิชาชีพ แนวทางที่เรียนรู้สามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาเครื่องมือหรือ โครงการใหม่ๆ ที่ช่วย แก้ปัญหาด้านการบริหารทรัพยากรหรือการเพิ่มผลผลิตในสายงาน เช่น โครงการพัฒนาระบบแบ่งปันผลประโยชน์ให้เกษตรกร ในชุมชน โดยใช้ตัวชี้วัด ได้แก่ การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ การลดต้นทุนการผลิต หรือการลดของเสียในกระบวนการแปรรูป และ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันสำหรับติดตามผลการทำงานและคำนวณส่วนแบ่ง ผลประโยชน์ และโครงการอบรมผู้นำ ชุมชนด้านการจัดการทรัพยากร เพื่อพัฒนาหลักสูตร อบรมสำหรับผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์และการ

ประยุกต์ใช้แนวคิด Gainsharing ในการบริหารกลุ่มเกษตรกรหรือชุมชน รวมทั้งออกแบบโมเดลการให้รางวัล ที่สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกชุมชนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

▪ กิจกรรมการขยายผลที่ได้ดำเนินการภายในระยะเวลา 60 วันนับจากวันสุดท้ายของโครงการ หลังจากเข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับแก่เกษตรกรบนพื้นที่ เจ้าหน้าที่ และ บุคคลทั่วไป ให้เรียนรู้ แนวคิดการแบ่งปันผลประโยชน์ (Gainsharing) มาปรับใช้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการ เรียนรู้ของชุมชนเกษตรกร ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและเสริมสร้างความร่วมมือระดับท้องถิ่น

▪ กิจกรรมการขยายผลที่จะดำเนินการภายใน 6 เดือนหลังเข้าร่วมโครงการ แผนขยายผลหลังเข้าร่วมโครงการสู่การนำไปใช้ประโยชน์จริงในการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทย โดยการนำแนวคิดการแบ่งปันผลประโยชน์ (Gainsharing) มาปรับใช้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการ เรียนรู้ของชุมชนเกษตรกร ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและเสริมสร้างความร่วมมือระดับท้องถิ่น ดังนี้

- 1) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน: เริ่มต้นด้วยการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนในพื้นที่ ให้เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ผ่านการตั้งกลุ่มเรียนรู้หรือเวที เสวนา เพื่อเพิ่มความรู้ด้านการเกษตรที่ยั่งยืน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้สามารถทำได้ทั้งการฝึกอบรมภาคสนามหรือการเรียนออนไลน์ โดยใช้ เทคโนโลยีเชื่อมโยงชุมชนเข้าด้วยกัน
- 2) การใช้ Gainsharing เป็นแรงจูงใจ: การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาการผลิตหรือ การอนุรักษ์ทรัพยากร สามารถใช้เป็นแรงจูงใจให้ชุมชนร่วมมือกันเรียนรู้ เช่น การให้โบนัสหรือ ผลตอบแทนแก่ผู้ที่ถ่ายทอดความรู้หรือมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผลิตภาพหรือการดูแล สิ่งแวดล้อม
- 3) การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้: จัดหาเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น เทคโนโลยีการเกษตร รวมถึงการสนับสนุน สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม เช่น คู่มือการปลูกพืช การจัดการน้ำ และเทคนิคการเกษตร ที่ยั่งยืน
- 4) การสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชน: ฝึกอบรมผู้นำชุมชนให้ทำหน้าที่เป็นครูหรือผู้ถ่ายทอดความรู้ เพื่อ กระจายความรู้สู่สมาชิกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผู้นำชุมชนสามารถเป็นตัวกลางในการเชื่อมต่อกับ หน่วยงานภายนอกเพื่อรับ ข้อมูลและทรัพยากรที่เป็นประโยชน์
- 5) การติดตามและประเมินผล: จัดทำระบบติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของสมาชิกชุมชน โดย อาจใช้ แผนงานหรือเกณฑ์การวัดความก้าวหน้า เช่น การเพิ่มผลิตภาพ ลดการใช้ทรัพยากรที่ สิ้นเปลือง หรือการเพิ่มรายได้ของครัวเรือน เป็นต้น